

lobou svého práva, by žalovaná byla k plnění povinnosti podle § 14 cit. zákona přinucena výrokem soudním.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Bylo zjištěno, že žalobci bylo nejprve dovoleno nahlédnouti do knihy členů. po pět minut denně, později jiným úředníkem bez omezení, avšak že mu vždy bylo odepřeno pořizovati si opisy. Omezení na pět minut denně při rozsahu seznamu členů rovná se podstatnému omezení práva nahlížeti v tento seznam, které zákon v § 14 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. propůjčuje každému a jehož tím spíše může plně využítí člen družstva. Nemůže býti zůstaveno libovůli úředníka, by výkon tohoto práva obmezil způsobem dosažení jeho účelu stěžujícím a, když již dovolání mluví o chikaně, bylo jí spíše opatření úředníka v prvním případě. Jest tedy odůvodněna žádost žalobní i pokud se jí žalobci zajišťuje právo nahlížeti do členských seznamů v úředních hodinách přímo proti záložně. Jistá úprava vyhovující potřebám obou stran jest ovšem nezbytná a bude vždy otázkou případu, zda to které opatření jest dostatečné a účelné, pokud se týče, zda snad práva k nahlížení do seznamu nebylo zneužito. Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce uznáv, že právo nahlédnouti do seznamu členů zahrnuje v sobě i právo činiti si výpisy a po případě si poříditi i jeho opisy. § 14 druhý odstavec zákona čís. 70/1873 podle svého doslovu dovoluje ovšem jen nahlédnutí do rejstříku vedeného v sídle družstva (seznamu členů). Má-li však míti toto nahlédnutí praktický účinek, musí v něm býti zahrnuto i právo pořizovati si opisy. Plyne to již z úvahy, že při značném počtu členů, jak jest tomu u žalující záložny, která podle zjištění nižších soudů má asi 2.500 členů, jest prostě nemožno zachovati v paměti při pouhém nahlédnutí celý obsah seznamu, takže právo zákonem přímo přiznané stalo by se illusorním, kdyby nebylo přípustné činiti si k podpoře paměti opisy. Táž myšlenka ovládá i předpis § 15 min. nař. ze dne 14. května 1873, čís. 71 ř. zák. o zřízení a vedení společenstevního rejstříku, podle něhož jest účastníkům dovoliti, by nahlíželi do rejstříkových spisů označených v prvním odstavci a vyžádali si úřední opisy a by nahlíželi a opisy sobě pořizovali z ostatních rejstříkových spisů.

Čís. 9571

Fusí zaniká jedna po případě více akciových společností tím, že se spojí s jinou akciovou společností, jež však nezaniká, nýbrž jen přejímá jmění i závazky zaniklé společnosti, trvající sama dále. Lhostejno, zda snad následkem fuse akciová společnost dále trvající změni svou firmu nebo svou vnitřní organizaci.

Platnosti směnky není na závadu, podepíše-li jako výstavce firma své jméno, jež teprve budoucně ponese, jen je-li takové firemní označení možné.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1930, Rv II 5/30.).

Proti směnečným platebním příkazům namítl žalovaný najmě, že v čase vystavení a splatnosti směnek, dne 18. srpna 1926, výstavce,

banka M. ještě neexistovala, ona povstala až 28. dubna 1928, a tudíž nemohla směnku vydati, což žalující straně prý známo bylo a známo býti muselo. Procesní soud první stolice ponechal směnečné platební příkazy v platnosti, odvolací soud je zrušil. Důvody: Odůvodněnou byla námitka žalovaného, že směnky jsou neplatné, poněvadž podle skriptury byly vystaveny osobou, která ještě neexistovala. Ze směnek jest patrno, že jsou vystaveny 18. srpna 1926 bankou M. Soudu jest známo, že banka M. vznikla teprve v roce 1928 fusí bank, mezi nimiž byla i banka A., což ostatně plyne i z žalobcova přednesu ve sporu a z vývodů jeho odvolacího sdělení. Neboť žalobce jen tvrdil, že banka A. následkem fuse bank změnila jen své jméno na banku M. a že tedy tato jest též právní osoba jako předtím ona. Než názor tento není správný. Fusí zanikla banka A. a povstala nová banka, banka M., takže nejde jen o změnu firmy. Okolnost, že nová banka byla universální sukcesorkou zaniknuvší banky, jest bez významu. Bylo nemožné, by banka, která ještě neexistovala, vydala směnky, a proto nemohly z nich podle čl. 7 sm. ř. vzejítí směnečné závazky pro nedostatek náležitosti čl. 4 čís. 6 sm. ř. (rozh. nejv. soudu čís. 5350). Poněvadž směnečné žaloby neměly nezbytný podklad, t. j. platné směnky, bylo k této námitce žalovaného směnečné platební příkazy zrušiti.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud neprávem zastává názor, že fuse akciových společností znamená vznik nové akciové společnosti. Fusí zaniká jedna, po případě více akciových společností podle čl. 247 obch. zák. tím, že se spojí s jinou akciovou společností, která však nezaniká, nýbrž přejímá jen jmění a závazky společnosti zaniklé, trvající sama dále. Při tom nerozhoduje, zda snad následkem fuse akciová společnost dále trvající změnila svou firmu nebo svou vnitřní organizaci. Fuse neznamena zánik všech akciových společností, jež spolu splývají a vznik nové akciové společnosti, jak zdá se domnívati odvolací soud, nýbrž jen zánik té společnosti, jejíž jmění a závazky se přejímají jinou akciovou společností. Praví-li tedy odvolací soud, že jest mu známo, že banka M. vznikla teprve roku 1928 fusí bank, lze mu přisvědčiti jen potud, že tehdy vzniklo nové jméno, nová firma akciové společnosti, která dříve měla firmu banka A., nikoli však v tom, že fusí zanikla akciová společnost banka A. Přestalo jen staré pojmenování, ale nepřestala trvati akciová společnost jako právní osobnost, jež vydala zažalovanou směnku. Dovolatel právem vytýká, že se odvolací soud ocitá v rozporu se spisy, s výpisem z rejstříku, jehož obsah byl při jednání zjištěn a jehož správnost nepopřena, vycházející z předpokladu, že akciová společnost banka A. zanikla, že splynula s nově vzniklou akciovou společností banka M. Z výpisu plyne, že ona akciová společnost nebyla vymazána z rejstříku, že změnila jen své jméno a organizaci a že tedy fusí nezanikla. Jde jen o to, zda podpis výstavce banky M. lze pokládati za nedoložený a za neplatný proto, že tímto jménem v čase vydání směnky ještě nebyla označena, nebo zda je neplatné a platí za neobsažené ve směnce datum

vystavení a splatnosti z důvodu, že bylo položeno do doby, kdy výstavkyně banka M. ještě neměla jméno, kterým směnku podepsala a které má v době sporu, a jímž teprve po době splatnosti vyplnila směnku. Žalovaný se neprávem odvolává na nálezy čís. 5350 a 5863 sb. n. s. Tam šlo o otázku, zda jest neplatným doložení času vystavení směnky, když výstavce již jako právní podmět přestal trvati (zemřel, právnická osoba zanikla.). Tomu tak není v souzeném případě, kde akciová společnost, vydavší směnku, trvala v době vystavení a, změnivši později jméno, vyplnila směnku novým svým jménem, jsouc však stále tímž právním podmětem. V souzeném případě jde jen o to, zda vadí platnosti směnky, že byla vyplněna jménem banky M., která v době vyplnění sice toto jméno měla, ale neměla ho v době, kdy byla směnka vystavena a splatna. K platnosti směnky vyhledává se udání jména výstavce ve směnce potud, že výstavcův podpis musí býti označením osoby směnečně způsobilé a firma jeho možná. Platnosti směnky neškodí, podepíše-li jako výstavce firma jméno, které teprve budoucně ponese, jen je-li takovéto firemní označení možné. Pro platnost směnky nerozhoduje ani, že vystavující banka použila, podpisujíc jako výstavce, firmy, kterou měla nésti teprve budoucně, ale nenesla ji ještě v době vystavení, když vůbec firma taková jest podle zákona jako označení právního podmětu akciové společnosti možná. (Staub-Stranz Komentář str. 54, 46 11 b) a Grünhut Wechselrecht I. str. 408 a 348). Proto námitka neplatnosti směnky z důvodu, že vystavitelka banka M. nenesla v době vystavení ještě toto jméno, nýbrž jméno banky A., není opodstatněna. Že směnka byla dodatečně vyplněna podpisem banky M. teprve po splatnosti směnky, jak žalovaný v dovolací odpovědi tvrdí, neuvedl v námitkách, ani v prvé stoličce, proto jest tato okolnost nepřipustnou novotou, ostatně platnosti směnky by ani to neškodilo. Ježto důvod, pro který odvolací soud směnečný platební rozkaz zrušil, neobstojí a ostatní námitky byly správně nižšími soudy vyvráceny a není to napadeno, bylo dovolání vyhověti a odvolací rozsudek změnit tak, že byl obnoven rozsudek prvního soudu.

Čís. 9572

Předpisu § 142 obč. zák. jest obdobně použiti i v případě, není-li sice manželství rozvedeno nebo rozloučeno, avšak manželské společenství jest ve skutečnosti zrušeno.

Manželský otec není povinen platiti výživné, bylo-li dítě z jeho domácnosti svémocně oddalováno. Z pravidla není je povinen platiti, zdržuje-li se dítě proti jeho vůli bez podstatné příčiny mimo jeho domácnost. Lze je však na něm požadovati, když děti společný krb z důležitých příčin opustiti musely, nebo podle soudního rozhodnutí opustiti byly oprávněny.

Otázku, zda bylo dítě manželskému otci no právu odebráno, jest řešiti v nesporném řízení.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1930, R I 4/30.).

S o u d p r v é s t o l i c e uložil manželskému otci, by platil dítěti výživné. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil.